



Již počtvrté jsme se studenty Fakulty architektury Vysokého učení technického v Brně zavítali do osoblažských Pelhřimov, abychom na místě zaniklé obce vlastníma rukama proměnili studentské návrhy ve skutečnost. V loňském roce jsme symbolicky oživilí pozůstatky původních stavení stylizovanými útulnami. Návštěvníci tak po celý rok mohli na několika místech strávit noc v krajině uprostřed zaniklé obce.

Letošním tématem studentské letní školy byla Modlitba v krajině. Stranou civilizačního ruchu tak studenti dostali prostor ve svých návrzích reflektovat individuální spiritualitu a životní postoje, které následně přetavili do konkrétní realizace. Objekty v krajině jsou tak vyjádřením spirituality a duchovních hodnot nastupující generace.

„Současná společnost řeší množství globálních témat, od klimatických změn, pandemie koronaviru až po válečné konflikty a jejich důsledky. Na každého z nás dopadají tato témata různou měrou. Člověk přirozeně hledá naději a také ticho či vnitřní harmonii v návratu k přírodě nebo své vnitřní víře.“, vysvětluje jeden z lektorů workshopu, architekt Tomáš Madro.

Výsledné objekty, symbolicky propojené obnovenou úvozovou cestou do soudobého fragmentu křížové cesty, mohou návštěvníci osoblažských Pelhřimov navštívit již od začátku prázdnin.

Tradiční workshop Dílna 2022 - Modlitba v krajině proběhl od 26. 6. do 1. 7. 2022 na místě zaniklé obce Pelhřimovy za podpory Fakulty architektury VUT a ve spolupráci s Hnutím DUHA Jeseníky a s obcí Slezské Rudoltice.

Za lektorský tým

Jan Mléčka

Barbora Pospíšilová

Tomáš Madro



MAJÁK

CESTA

OBZOR

ÚTULNA DUCHA

POKORA

MOLO

KONEC KRUHU

PELHŘIMOVSÁ KRAJKA

DHOL POU'ADU

KAPLIČKA

PERISKOP

KOZCESTÍ

Lavička



Lavička

Ondřej Zavadil

Letošní dílna byla mou druhou zkušeností s tímto workshopem. Byla to výzva a velké očekávání, jestli tato zkušenost bude v něčem nová. Hned samotné téma Modlitba v krajině je silné a mně blízké.

Oproti poslední zkušenosti měly vzniknout realizace každého autora, proto jsem velmi rád, že jsem letos mohl pracovat jako jednotlivec. Tím spíše, protože se jedná o individuální záležitost a každý mohl intenzivně prožít vlastní jedinečnou zkušenost.

Definovaná stará úvozová cesta, která časem zarostla, se stala pomyslnou křížovou cestou. Všechny realizace byly umístěny právě zde v několika individuálních zastaveních.

Nejsilnějším zážitkem se stala situace, kdy jsem skicoval přímo v krajině. Stal jsem se stafážním panáčkem ve vlastním modelu, to bylo něco úžasného.

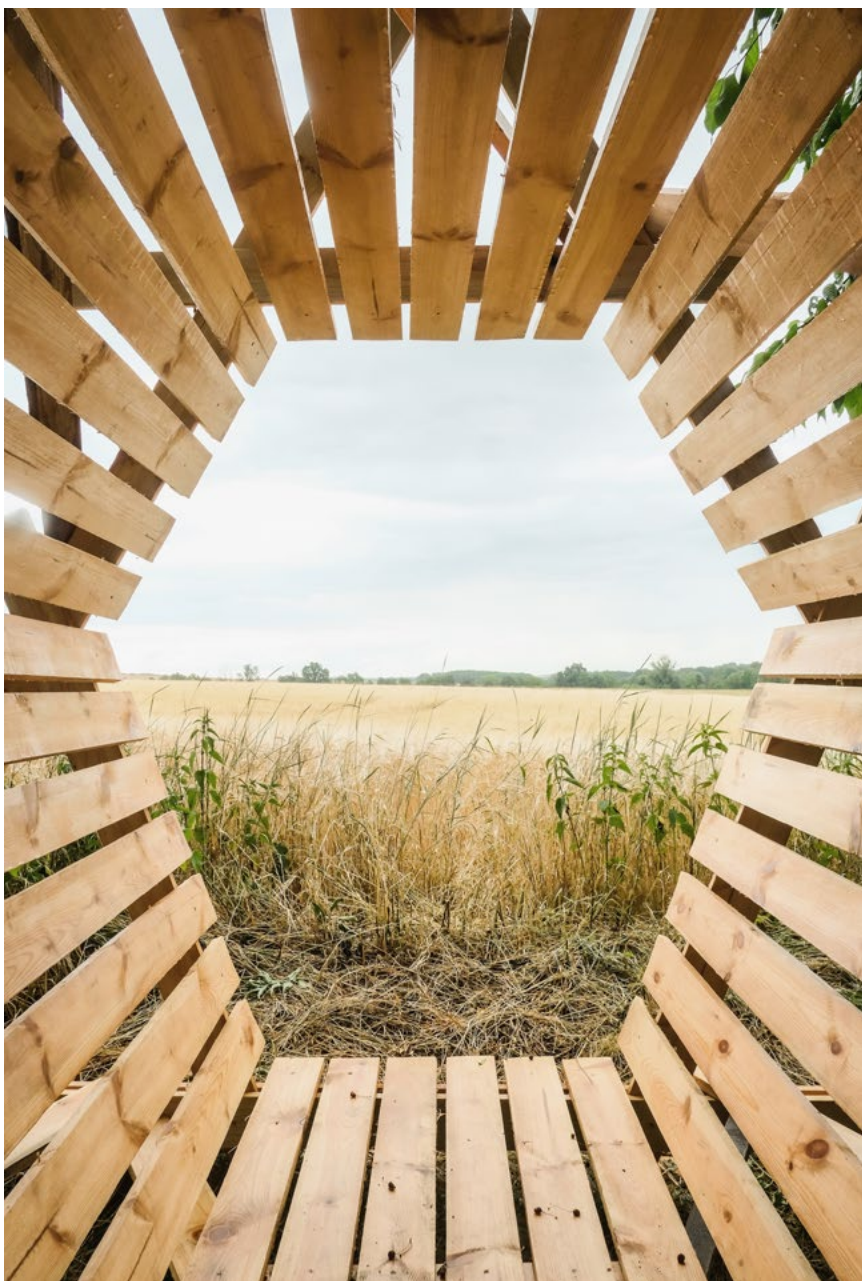
Děkuji všem za otevřenost a upřímnost při sdílení vlastních zkušeností, moc mě to posunulo a pomohlo. Díky hlavně všem organizátorům, Mlíko, Báro, Tome, Jeníku.



Rozcestí

David Boháč

Křížovou cestu vnímám jako cestu životem. Má těžká rozhodnutí, překážky, nástrahy. Každý, ať už věřící nebo ateista, se jednou octne na rozcestí. Bude přemýšlet, kterou cestu zvolit. Stavba proto naskýtá dva hlavní pohledy. Pohled do krajiny a zhlédneš, čím bys mohl být. Pohled zpátky na cestu a vzpomeň si, kým jsi doteď byl. Je na divákovi, aby rozjímal nad budoucností a minulostí. Stavba nabízí bezpečný prostor pro naši mysl, aby byla nerušena při rozjímání. Dostatečně skromný pro modlitbu a dostatečně prostorný pro naši mysl.



Periskop

Roman Bartoš

V tichu hluchého místa mezi starou třešní a šípkovým keřem stojí kmen, meditační věž.

Instalace nabízí dva odlišné pohledy na svět a na naše bytí. Poskytuje tak příležitosti k různým druhům samostatné meditace, kdy jednotlivce umísťuje v rámci úvozové cesty do dvou diametrálně odlišných poloh.

Vertikální zastavení na křížové cestě umožní návštěvníkům v první řadě nerušeně rozjímat.

Spodní, stinná úroveň je odkloněna od hlavní trasy stezky. Nahlížíme zde do svého nitra, ve stínu ovocných stromů a v chládku. Dole v zářezu staré cesty našich předků můžeme nerušeně hledat cestu vlastní.

Horní úroveň je přístupná po žebříku přímo z pěšiny. Zde pozorujeme skrz větve okolní pole a kopce, vyhlížíme ze své bubliny do světa. Nahoře, ve svitu západního slunce získáváme nadhled a rozjímáme nad otázkami širšího, vnějšího bytí.

Obě úrovně jsou pro procházejícího poutníka prve skryté a stavba se z cesty jeví jako pouhý dřevěný obelisk. Meditující návštěvník zůstává po celou dobu návštěvy skrytý před okolím, ať už orientací k pěšině nebo výškovým rozdílem.

Stoupání po žebříku je navíc jakýmsi rituálem vykročení do volného prostoru, kde vidím vše, ale sám zůstávám skrytý.



Kaplička

Jan Peřina

Letošní Dílna s názvem Modlitba v krajině dost jasně určovala orientaci návrhů na sakrální prostor. Abych se neztratil v množství prostorových interpretací, už před začátkem letní školy jsem si definoval téma jako ohraničení výjimečného prostoru, který se bude formálně odkazovat k obrazu Nebeského Jeruzaléma.

Tak jsem si vysnil centrálu na půdorysu čtverce o devíti polích, která by výborně sedla do volného prostoru palouku, křížovatky nebo i apsidy ze stromů u cesty. Leč lokalita v podobě úvozové cesty nám byla dána a já se první dny marně snažil dostat obraz centrály na cestu. Díky podpoře a konzultacím od tutorů i spolužáků se z vize stal model, který nejen že na pěšině vytvoří místo k modlitbě, ale vydrží a přetrvá též déle než jedno odpoledne.

Provozní kolizi mezi transportem po cestě a modlitbou v kapličce na této cestě se podařilo vyřešit návrhem platformy nad úrovní cesty, která, díky vizuální i prostorové separaci, nabízí místo pro individuální i společnou modlitbu.

Formálně se jedná o dva čtverce v půdorysu, které jsou vůči sobě otočené o 45°. Jde o základ kapličky a zábradlí kolem vyvýšené platformy. Ta je potom průnikem obou čtverců a v půdorysu se projeví jako osmiúhelník. Vertikální konstrukci tvoří desky složené do A, dodávají tak konstrukci potřebnou tuhost a monumentalitu vymezující světskou cestu a sakrální prostor.

Děkuji za letní školu

Janek





úhol pohľadu

Sára Solmošiová

Viera je trvale prítomným prvkom v mojej rodine. Prechádza do oboch koncov a v každom vyúsťuje do protichodného extrému. To intenzívne vplýva na moje vnímanie viery. Častokrát mám pocit, že veriaci počas svojej cesty len pozerajú pod nohy, aby niekde nezakopli, a zabúdajú na rozmanité spektrum života okolo. Viera je voľba. Moje zastavenie odráža možnosť výberu a sprostredkovať v prípade záujmu rozšírenie obzorov.

velhřimovská krajka

Marie Křížková

Sudety zapomenuté v čase. Uprostřed toho všeho ničeho je kousek světa, který je tak trochu ničí. Zapomenete tu i na to, že možná existuje čas. Když už si na něj vzpomenete, počkáte, až odbijí kostelní hodiny, a pak se ještě chvíli dohadujete, jestli odbila půl druhá nebo už třetí.

Po roce se na tomto místě sešlo pár skvělých lidí. Společně jsme si během šesti dní připomněli, že architektura přesahuje stěny našich ateliérů a kanceláří.

V co věřím? Jak vnímám sakrální prostor? Prostor pro důvěru. Může existovat důvěra bez víry? Útržky ze skicáře, u kterého to všechno začíná. Téma víry je individuální záležitost každého jedince. Velmi si proto vážím toho, že každý z nás měl možnost rozvíjet svůj vlastní návrh. Od prvních skic, přes desítku pracovních modelů, až po poslední detaily při realizaci. Pracovat na svém návrhu totiž nemusí znamenat pracovat sám.

jedno téma

třináct studentů

jedna cesta

a na ní třináct zhmotněných myšlenek

Děkuji všem, kteří byli součástí a speciálně pak vedoucím, díky kterým se workshop mohl uskutečnit.

konstrukce možná nepřežijou zimu,

ale vzpomínky zůstanou zaryté hluboko pod kůží



Konec kruhu

Jan Bílek

Nedávno se mě někdo zeptal, v co věřím. To je pro mě docela složitá otázka, sám pořádně nevím, ale řekl jsem, že v nic, i když to není tak úplně pravda. Jako odpovědi se mi dostalo poznámky, že jsem ztracená duše a jak že je to vůbec možné, jestli opravdu nevěřím vůbec v nic. To naprosté překvapení a nepochopení mě dost rozhodilo. Všechno se pro mě vždy opíralo o fakta a přírodní zákonitosti, všechno bylo jasné a šlo to odvodit, a najednou jsem nevěděl, jak dál. Zabloudil jsem sám v sobě a neměl se od čeho odpíchnout.

Bloudil jsem.

Kdesi v zapomenutém koutu světa ještě zapomenutější cesta, úvoz... rýha. Okolo tichá, krásná krajina. A v ní – moje – modlitba.

Modlitba, rozjímání, meditace – jakási cesta do nitra. Může být přímá nebo složitá, zašmodrchaná. Provádí mě bludištěm myšlenek k cíli, nebo aspoň o krok dál. Ale někdy je ten jeden krok zdánlivě nemožný a mám strach se pohnout z místa. Posunout se o kus dál.

Možná ale stačí jen trochu věřit, v něco, cokoli, v sebe, a ten krok zvládnou dokončit. Najít cestu z bludiště a pokračovat dál. A naštěstí na té cestě nejsem sám.

Domů jsem přijel vděčný. Vděčný za ten týden v pustině a za všechny lidi, kteří mě na té mojí cestě doprovodili. Bylo krásné si něco navrhnout, vytvořit si a pojmenovat ten problém a pak ho společnými silami překonat. A to, že tu po nás zbylo něco se smyslem, co třeba i zapůsobí na ostatní, to už je jen milý bonus.



Molo

Ondřej Bradávka

Letošní dílna pro mě znamenala dobře strávených pět dní na supr místě se supr lidmi. Pelhřimovská džungle na mě při loňské návštěvě neskutečně zapůsobila, a tak jsem se do ní rád vrátil. Téma workshopu bylo letos osobní, což se promítlo do celkového množství stavbiček. Celkem 13 interpretací vlastních úvah o víře, které jsou osobité a vzájemně navazující v rámci námi odkryté staré úvozové cesty, se mi zpočátku zdály za daný čas nezrealizovatelné. O to lepší pocit nastal při spolupráci, realizaci a vnímání toho, jak všechny stavby postupně rostou.

Návrh mého mola spočívá v možnosti dobrovolně vystoupit z úvozové cesty, pro mě symbolizující cestu víry a života. Vyvýšená platforma není intimním prostorem pro modlitbu, ale poskytuje dostatek místa pro společné rozjímání, diskuzi, společný odpočinek... Konstrukce zároveň respektuje úvozovou cestu a netvoří v ní bariéru. Je prostorem pro otevřené sdílení úvah o víře, respektující různé pohledy na samotnou víru i další možnosti přístupu k životu.



Pokora

Radovan Séleš

02. 07. 2022 – súpis myšlienok z dielne Modlitba v krajine

Na workshop som sa hlásil, lebo mi prišlo úžasné zrealizovať si vlastný návrh. Drobné veci som doma v dielni tvoriť zvykol a viem, že je to dobrý pocit, no nikdy v takejto väčšej mierke a s prekonzultovaným návrhom, s mojimi súčasnými znalosťami architektúry, ktoré sa od tých čias trochu posunuli. Ďalší dôvod bol fakt, že sme boli odrezaní od civilizácie, čo spolu s perfektným kolektívom tvorilo príjemnú a úprimnú spoločenskú atmosféru.

Bolo to päť veľmi náročných dní po stránke ako psychickej, tak hlavne fyzickej. Našťastie sa mi podarilo celkom rýchlo prísť k návrhu, s ktorým som bol spokojný. Neobišlo sa to bez klasického zaseknutia sa a krátkodobej, no úplnej zúfalosti. V konečnom dôsledku si myslím, že mi práve to, že som nakoniec k návrhu prišiel rýchlo, mi pomohlo byť si istejší s mojou tvorbou, to ale asi uvidím až neskôr. Po odsúhlasenom návrhu som si myslel, že to už poznám; nanosiť na miesto materiál, pripraviť si nástroje a postup práce. Prekvapením pre mňa ale bola potreba prispôbiť návrh realite, zmeniť návrh na mieste tak, aby sa stále držal konceptu. Predpokladaný čas výstavby sa nakoniec strojnásobil, no stálo to za to. Ten pocit, že môj návrh, ktorého koncept mi je veľmi blízky, sa mi podarilo zhmotniť, je ohromný.

Chcem sa do Pelhřimov v priebehu leta, kým odídem do Nemecka, ešte pozrieť. Na kostol, čo vlastnoručne opravuje nepravdepodobný kolektív, ktorého zakladateľ nám všetkým spravil palacinky a popri to porozprával, ako sa 20 rokov snažia vrátiť do zaniknutej obce život. Prespať pod holým nebom na prototypoch obydli z minulého ročníka dielne. A opäť sa prejsť po ceste, po ktorej každý deň chodili obyvatelia Pelhřimov na pole, na ktorej sme zanechali 13 sakrálnych stavieb; podľa vlastného návrhu, vlastnými rukami.

Na tento týždeň, cez ktorý som si vytiahol toľko kliešťov, ako dokopy za celý život, cez ktorý ma poštipalo neuchopiteľné množstvo hmyzu a prhláv, cez ktorý som sral v kadibúdach a nosil drevo do lesa, budem spomínať ešte veľmi, veľmi dlho.

Ďakujem celému kolektívu, vďaka ktorému dielňa existuje. Tomovi ako základovému kameňu, Jeňovi za jeho super náladičku, Bäre a Antonínovi za rodinnú atmosféru a všetkým ostatným za super prístup.

Zajtrajšiu výplatu si asi celú budem musieť odložiť na splatenie dlhu za pivo.

Díky Mlíko,

Rado



Útulňa ducha

Veronika Pečeňová

Komorný priestor pre modlitbu jednotlivca, prípadne úzku skupinu ľudí, ktorí potrebujú čas pre seba. Útulňa na ceste otvárajúcej sa rozľahlej krajine.

Konštrukcia vymedzuje osobný priestor, no neizoluje. Komunikuje s okolím, rámy sú sprostredkovateľom rôznych obrazov krajiny. Pohľady môžu blúdiť v diaľkach, avšak lavičkou lemovaný centrálny trojuholník smerujúci od zemi k nebu poukazuje na „tu a teraz“.

Rovnako ako k viere, aj tu sú možné rôzne, no rovnocenné prístupy. Variabilita využitia poskytuje každému možnosť rozjímať v akejkoľvek polohe s akýmkoľvek výhľadom. Sakrálny priestor je pre mňa stelesnenie slobodnej voľby.



Obz•r

Nina Pauliny

Sakrálnosť miesta dosiahnutá emóciou z priestoru. Ten ma za cieľ pozastaviť myseľ a upriamiť ju na ďaleký horizont. Ocitáme sa s pohľadom na nekonečné polia a prelínajúce sa kopce. Uvedomením si, že sme súčasťou všetkého navôkol, tohto raja na zemi, nás zavalí pocit blaženosti a pokoja. Akoby všetko navôkol stíchlo a my sme v bezpečí, v rukách prírody. Kde starosti sa rozplynuli vo vzduchu a melanchólia je neznáma.



Cesta

Martin Kuběna

Modlitbu chápu jako cestu. Cestu k Bohu. Cestu k sobě. Cestu Ježíše.

I když jsem ateista, cesty provádí celý můj život. Občas jsou složité, občas snadné, a ne vždy dojdu až na jejich konec.

Na začátku je cesta volná, teprve se seznamuji s okolnostmi a snažím se je nějak uchopit. Jakmile se po cestě vydávám dále, dostávám se blíž a hlouběji k jejím problémům a strastím, které mi ze začátku nemusely být zřejmé. Cesta se postupně stává těžší a složitější. Ke konci se mi podlamují kolena, skoro padám, ale vytrvám. Vytrvám a cestu pokořím. Při vystoupení z cesty nastává nezměrný pocit zdolání, ukončenosti a svobody.

Tuto myšlenku jsem ztvárnil pomocí pěti za sebou uložených rámců. Rámy jsou zprvu dost vysoké i široké, není problém jimi po lávce, uchycené na jejich spodní hraně, projít. Ovšem s každým dalším rámem nastává změna v podobě zmenšení rámu až do rámu posledního, který je tak úzký, že je třeba jím doslova prolézt. Po zdolání tohoto pomyslného konce cesty se ocitnu zpět ve volné krajině.

Pro každého je to zcela osobní a individuální záležitost. Jednotlivec si ji vyloží po svém, naváže na své vzpomínky a současné cesty. Může ji klidně zdolávat v opačném směru.

Cesta každému, kdo jí projde, dodá motivaci a odvahu popasovat se s jakoukoliv životní situací. Ukáže mu ten skvělý pocit, který jej na konci čeká. Ten úžasný pocit svobody, a to ať jí projde jakýmkoliv směrem a s jakýmkoliv problémem.

Vystup také do své svobody.



Maják

Martin Voldán

Odpočiň si. Najdi se.

Odpočząć. Znajdź się.

Konec stezky pro některé, možná nový začátek pro jiné.

Malá špička ve velkém moři polí na konci Slezska. Pro ztracené duše, ty nejzoufalejší jedince, kteří už neví, kam dál.

V den návratu.

„Home, home again“. I přesto chci hned zpět, potřebuju zprovoznit tu teleportační věž /vesmírnou lod'/maják.

Přišel jsem domů, vyndal metr z kapsy a tužku z vlasů, sprchou stáhl vrstvu prachu a potu a šel jsem na čistý voňavý záchod. V tu chvíli to člověku došlo - je konec.

Slané kapky potu se vystřídaly s kapkami pláče.

Nošení prken nahoru, postupné poznávání cesty a míst na ní. Ledová sprcha, magnézium a tvrdá práce na přímým slunci. Kombinace, která uzdraví i tu nejhorší virózu nebo co jsme to chytli.

Na těch málo dní okolí kostela žije od rána až do rána, člověk se tam fakt cítí jako člen velké rodiny, kde každý dostane svůj krajíc chleba, respekt a lásku.

Co člověk dokáže za 4 dny s partou skvělých lidí a hromádkou prken?

Jen to, co chce.

11 dní po návratu.

Cítím se spokojený. Postavil jsem myšlenku, se kterou jsem tam jel, samozřejmě, konstrukce vypadá úplně jinak, než na počátku, ale to by nebyla žádná sranda, a strávil čas se supr lidmi.

Děkuju všem, kteří se podíleli na vzniku toho všeho neví, jak to jinak pojmenovat, protože nejde jen o stavby, lidi, místo či práci... Jde o víc. Takže díky za vše.

